

OBSAH

I / JAZYK MATEŘSKÝ. VÍTE SI RADY SE SVOU MLUVOU?

9

Kdo je vlastně „kamarád“?/, „Kolik řečí umíš...“/, „Ach, což ta láska mateřská...“/Komenský: Milostný jazyk otcovský, mluva mateřská/Víte si rady s podstatnými jmény?/Jedna noha, dvě nohy — jedna ruka, dvě ruce/Praktická poradna o pří davných jménech/Zájmena nelze zanedbávat/Zájmeno zvratné „se, svůj“/A teď s námi počítejte — ale jazykově správně/Myslite, že malíčkosti v předložkách za to nestojí?/Příslovečně výrazy jsou někdy zbytečné/Co se u slovesa smí a co se nesmí/Jak si technická čeština libuje ve slovesných twarech/To jenom odborníci „pytlují a zauhlují“?/Přípona je k tomu, aby se připojovala/Také předpony mají svůj význam a účel/

II / SLOVO A JEHO VÝZNAM

41

Blahoslaveno budiž slovo! Proč se tak vlastně jmenujete?/Odkud vlastně pocházíte?/Řemeslo má zlaté dno/Sláva chemikům jako jazykovým tvůrcům!/Šťastní biologové!/Dáme slovo filatelistům/ Zdar české gymnastice!/Jak se navzájem zdravíme/Pane vrchní, platit!/U kalicha v pět hodin po válce/Nemluvíte zapráseným jazykem?/Slovni nebožtíci/Proč jste nedostali tu desetitisícovou výhru/

III / OSVĚŽENÍ PRAVOPISNÉ. SLOH MLUVENÝ A PSANÝ

69

Jazyk — brzy — nazývati/Jak jste se pravopisu učili?/A to myslíte, že český pravopis je nesnadný?/Pravidla českého pravopisu/Jak je to s tou jazykovou správností?/Sloh je

kus vaší osobnosti/Je možno se naučit pěknému slohu?/Chcete znát pět vlastností dobrého slohu?/Začneme s větou/Poznáte nedostatky odborného stylu?/Chvála i hana novinářského slohu/ Pletence k provedení rozpletení/Je pořad slov ve větě volný, nebo libovolný?/Jak máte přednášet, jak spisovat?/Na pódiu stojíte i jako řečník, i jako herec/Třikrát pozor na jazykovou kulturu přednesu!/

IV / MYŠLENÍ A POROZUMĚNÍ. VLASTNOSTI ČEŠTINY

98

Jazyk — nástroj myšlení, sdílení/Něžnosti češtiny/Škodolibí posměváčci/Našel hříbek, nebo našel hříbka?/Čeština je jazyk vtipný a moudrý/Dech cizoty — och, macecha zlá/Co čeština neumí/

V / KULTURA ČEŠTINY A JEJÍ PŮVABY

114

Kdo je tvůrcem kultury češtiny?/Zásluhy spisovatelů/Čeština ve škole/Výtky — nikoli češtině, ale dělníkům češtiny/Mluva nástěnek a propagací/Ještě pro prodavače a aranžéry/Osobní a pracovní posudky/Zápis, kroniky a paměti/

VI / ČEŠTINA VE SPOLEČNOSTI A V RODINĚ

128

Víte, co vlastně znamená paní „Marie Nováková“? A ještě k ženským jménům/Dej si, hochu, pozor!/Učitel a učeň/

VII / ČEŠTINA VAŠEHO ŽIVOTA I ZÁLIB

137

Obedy a jiné hodokvasy/Vegetariáni, přemýšlejte nad talířem zeleniny/Co to pijete?/Češtinář detektivem/Chmelařinky — brigádnice/Češtinář na bále/Ještě o jazykovém chování/ Nemůže mu přijít na jméno/

VIII / JAZYKOVÉ ÚTVARY, STYLOVÉ VRSTVY

148

Bratr je chorý, strýc rovněž.../Co to je demokratizace jazyka/ Jak mluví mládež lidu studentského/Kousek „myslivecké latiny“/Kamarádi z vojny/Čeština svorného soužití/Naučení potřebná těm, kteříž písne skládati chtějí/Rytmus — krása a radost/ Rým — zvuková libost/

IX / RŮZNORODÉ ŽIVLY V ČEŠTINĚ

163

*Zdomácnělí a vítaní hosté/O vulgaris mech/Paraziti jazyka/
Chvála stručné mluvy/*

X / JAZYK MIMO OBLAST ČLOVĚKA A ZASE
K ČLOVĚKU

170

*Zvířátka také ,mluví?/Zpívají ptáci nějakou rozumnou řečí?/
Snad namítnete, že delfíni a opice se přece naučili trošku mluvit/Čeština ve světě/Kamarád či kamarádka nejlepší a nejvěrnější/*